Ե. ՏԱՐԻ 1408 ԹՎԻ ՀԱՅՈՑ 4380 ՀՈՒԻ 5 ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1888 (Ն. Տ.) 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1888 19 ՄԱՒՀԱՐԻՄ 1306

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԵՒ ԱՋԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան արժէք	160
» » Վեցամսեայ »	80
» » Երեքամսեայ »	40
Գաւառաց » եւ տեղական թղթատարով տարեկան »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական թղթատարով վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներէ տարեկան փոխանակ	58
» » վեցամսեայ »	26

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է խմբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՍԻՆՈԴԻՆ ՊՐՈԿՈՒՐՈՐԸ

Ռուսիոյ Սինոդին Ընդհանուր Պրոկուրորը Պ. Փոպէտոնոսճեւ, որ անցեալ շաբթուն Վիեննա կը գտնուէր, հետեւեալ յայտարարութիւններն ըրաւ խմբագրի մը.

«Անտեղի զրոյցներ հրատարակեցան իմ վրայ, ինչպէս կը հրատարակուին Ռուսիոյ վերաբերող ամէն բանի վրայ, պաղաքական անձնաւորութիւն մը չեմ ես. քաղաքականութեան չեմ խառնուիր բայց եթէ ցորչափ մասնակցիմ նախարարներուն խորհրդակցութեանց. կ'ըսեն թէ Համասլաւեան եմ ես. Ո՛չ, երիցս ո՛չ. ես կը պաշտպանեմ միայն օրթոտոքս հաւատքը, Ռուսաց հաւատքն, ընդդէմ Պապութեան ձգտումանց, որ կ'ուզէ Հռոմէական կաթոլիկութեան դարձնել զՌուսիա. Պ. Սթրոսմայէր է գործիքն որով Վատիկան կը գործէ՝ իրացնելու համար այս դաղափար, որուն կը հետամտի չորս-հինգ հարիւր տարիներէ ի վեր. Բայց մեր Հռոմէականութեան չպիտի յաբրինք. Լատին չպիտի լինինք երբեք. մեր ազգային եկեղեցին չպիտի լքանենք երբեք.

«Աստրիա ներողամիտ քաղաքականութեան մը չի հետեւիր Սլաւաց մասին. Մեր ալ իրմէ պահանջածն այսպիսի ներողամիտ կամ թոյլատու քաղաքականութիւն մ'է. Մի՛ մոռնալի է ըսել թէ Կալիչիոյ տիրապետութեան փափաքող ենք. Լեհաստան մը արդէն ունինք որ շատ խոկ է մեզ համար. ուրիշ մ'ալ չենք ուզեր ունենալ. Մաճառք ամենայն ինչ մաճառցնել կ'ուզեն. պալ ժողովրդոց հետ այնչափ գէշ կը վարուին որ փնտռել կուտան առաջուան Թուրքերը. Ռուսիա փափաքող է թէ Աւստրիոյ և թէ Թուրքիոյ գոյութեան պահպանման. բայց Աւստրիոյ Ունկարիոյ մէջ արդի երկեակ պետական դրութիւնն ընդերկար չպիտի կրնար պահուիլ, Մաճառաց աննեղող քաղաքականութեան պատճառաւ.»

Պ. Փապէտոնոսճեւ չուզեց պատասխանել Աւստրիոյ և Ռուսիոյ արդի յարաբերութեանց վրայ իրեն ուղղեալ հարցմանց.

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍ

Պ. Կլատսթոն սեպտ. 20ին ընդունեց Հաւուարտրնի դղեկին մէջ Հայտէրապատի մահմետական Տէրութեան երկրական և քաղաքական խորհրդական Նավապ Մոհսին Ալ-Միլք Մահտի Ալիի այցելութիւնն, որ գործով ի Լոնտոն գտնուելով, Հնդկաստան վերադառնալէն յառաջ փափաքած էր տեսակցիլ Անգլիոյ այն մեծ քաղաքագէտին հետ.

Մահմետական Նավապն ի մէջ այլոց հարցուց առ Պ. Կլատսթոն թէ օգտակար չէ՞ միթէ որ Անգլիա չարունակէ և ի հարկէ Նորոգէ Խրիմեան պատերազմին ժամանակ հետեւած քաղաքականութիւնը, նիւթապէս օգնելով Թուրքիոյ, ո՛չ միայն Հնդկաստանի Մահմետականաց համակրանքը չահելու համար, այլ և յապաղեցնելու համար Ռուսիոյ արեւելեան յառաջխաղացութիւնը.

Պ. Կլատսթոն պատասխանեց թէ շատ մեծ խնդիր մ'է այս, որ երկար խորհրդակցութեան առթիւ կրնայ տալ. Բայց ինք Պ. Կլատսթոն անձնապէս բարեկամական զգացումներ կը տածէ Թուրքիոյ նկատմամբ. Իբրեւ օրինակ յիշեց Ալէքսանդրիոյ ռմբակոծման դէպքն, որ քննադատուած է երբեւ յարձակում օսմ. երկրի մը վրայ. Բայց Պ. Կլատսթոն ծանոյց թէ ռմբակոծման առջի գիշերն ինք կը ճաչէր օսմ. դեսպան Միւզիւրիս փաշայի հետ, և բաւ նմա թէ անգլ. Կառավարութիւնը ճամբայն կը հարթէ օսմ. ազդեցութեան յեգիպտոս մտնելուն, և թէ օսմ. զորքեր կրնան յեգիպտոս մտնել և ազատել զտիվն այն վնասաբեր ազդեցութիւններէ որովք պաշարուած էր այն ժամանակ. Միւզիւրիս փաշա Պ. Կլատսթոնի այս առաջարկն անմիջապէս հեռագրեց ի Կ. Պոլիս. «Բայց դժբախտաբար Թուրքիա պատշաճ չհամարեց զօրք զրկել յեգիպտոս». Գալով Եգիպտոսի գրաւման, Պ. Կլատսթոն ապահով է թէ անգլ. Կառավարութիւնն ետ պիտի քաշէ իւր զօրքերը երբ անհրաժեշտ պէտք չմնայ նոցա ներկայութեան.

Ապա Հնդկաստանի ժողովրդեան Անգլիոյ նկատմամբ տածած զգացման վրայ խօսուելով, Մահտի Ալի ըսաւ թէ իւր կրօնակիցք, Հնդկաստանի Մահմետականք, կը ճանչեն թէ մոնկոլական նախկին Տէրութեան վերահաստատումն անհնար է, և անգլուհնդիկ կառավարութիւնն, որ ո՛չ միայն կը յարգէ և կը բաղդատէ իրենց կրօնն այլ և աշխարհային մեծամեծ առաւելութիւններ չնորհած է Մահմետականաց, ամէն կերպիւ արժանի է իրենց սիրոյն և ազնուութեան, և եթէ հարկ ծագի, նոյն կրկոտ և անձնուէր ոգին որով երբեմն վառեալ էին Հնդկաստանի Մահմետականաց սիրտերը, վերստին պիտի արծարծի, եւ պիտի մղէ այս ժողովուրդ՝ անգլիացի ազգին հետ թեւ թեւի ընդ առաջ երթալու հասարակաց թշնամւոյն. Այս խօսք մասնաւորապէս ճշմարիտ է հայտէրապատի Տէրութեան նկատմամբ, որ միշտ փայլած է անմեծար հաւատարմութեամբ առ անգլիական դրօշ. Վախճանեալ Սըր Սալար Ճունկ բանիցս ըսած էր թէ ինք, անգլիական Կառավարութիւնը բարիք մը համարելով Հնդկաստանի համար, 30 տարի առաջ առանց վարանման Անգլիացւոց կողմը բռնած էր հնդկային մեծ ապստամբութեան ժամանակ.

ՊԱԼԲԱՆԵԱՆ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պուխրէշ, 21 սեպտ. առ Թ.— Հետեւելով սերպ կառավարութեան օրինակին, ռուման կառավարութիւնն, որ երկար ժամանակէ հետէ գործնականապէս ճանչած է Ֆերտինանտ Իշխանին կառավարութիւնը, տարամարդիր է աւելի մտերմական յարաբերութիւններ տածել Սոֆիայի հետ. Այս կերպիւ դիւրաւ կը կ'գուշի պալբանեան երից Տէրութեանց դաշնակցութիւն մը, որ հիմերն այժմէն կրնան դրուիլ, որպէս զի գործն ետ չմնայ երբ ծանր դէպքեր տեղի ունենան ի Ռուսիա. Պուլկարիան, Սերպիան և Ռումանիան իրարու մօտեցնելու այս շարժումն կը վերագրուի աւստրեան դիւանագիտութեան, և ասոի յառաջ կուգայ նոր պաղատիւն մը ի մէջ Փեթերսպուրգի և Վիեննայի.

Պուքրեստ. Կառավարութիւնը Ռումանիայէն կը խնդրէ իրեն յանձնել զԲիսէլով, որ փորձեց սպաննել արտաքին գործոց նախարարն՝ զՊ. Նաչեւիչ. Բայց հաւանական չէ որ ռուման կառավարութիւնն հաճութիւն տայ. օրվանէսեաւ Բիսէլովի փորձած ոճիրն ո՛չ մէկ դաշնագրով նախատեսեալ չէ.

—Հաստատութիւն կը գտնէ այն զրոյց թէ Ցունաստանի Թագաւորն ի մօտոյ երկրին կառավարութիւնը պիտի յանձնէ գահաժառանգ Իշխանին, և ինք պիտի քաշուի իւր ագարակն ի Դանիա. Եորկիոս Թագաւոր, ո՛րչափ երկար ժամանակէ ի վեր ալ Ցունաստանի Թագաւոր լինի, ծնունդեամբ և կրթութեամբ դանիցի մ'է և կրօնով բողոքական, մինչ գահաժառանգը ծընունդեամբ և կրթութեամբ հելլէն է և կրօնով օրթոտոքս. Գահաժառանգն ևեթ կարող է ուրեմն ճշմարտապէս հելլէն թագաւոր մը լինել.

—Վիեննայի լրագիրը, գժգոհութիւն յայտնելով թէ Ռումանիոյ Թագաւորն ու Թագուհին մեծ պատուով և շատ սիրալիր կերպիւ ընդունած են Նաթալի Թագուհին, կը յիշեն կարդալ Թագաւորին սա խօսքը զոր ըսեր է դեսպանական մարմնոյն մէկ անդամին. «Նա (Սերպիոյ Թագուհին) հոգերով պաշարեալ կին մ'է ու Թագուհի. Բնական է որ ընդունիմ զնա».

—Ռիւթեր սա բառերով կը ծանուցանէ հելլենական նաւատորմին վերաբերեալ լուրն. —Աղէս, 20 սեպտ. Հելլենական բանի մը մարտանաւեր հրման ընդունեցան պատրաստ կենալ երկու օրէն ճամբայ ելնելու. Հելլենական նաւատորմն, որ ամիսէ մ'ի վեր բացակայ էր մարդանքներ կատարելու համար, այսօր լիաչոգի Պիրէոն վերադարձաւ. Հաւանական կը համարուի որ հելլէն մարտանաւք օսմ. Ջուրերն երթան. որովհետեւ Բիսոի օսմ. իշխանութիւնը բռնեցին սպունդի գործով զբաղեալ յոյն նաւ մը, և Թուրքիա չուզեր գոհացում տալ հելլէն կառավարութեան.

—Փարիզ, 22 սեպտ.— Պուլանժէական լրագիրը կը ծանուցանեն թէ զօրավարը, Շուէտէ վերադառնալով, Գերմանիայէն անցած և Փէշթ գացած է. ի Վիեննա երկու օր կեցած է երբեւ պարզ զբօսաշրջիկ.—Մովային նախարարն երմացոյցի յանձնաժողովին մէջ յայտարարեց որ եթէ Ֆրանսայի նաւատորմին յատկացեալ գումարը զեղչուի, ինք պիտի հրաժարի.

—Փեթերսպուրգ, 22 սեպտ.— Թաշքէնտ կը ծանուցուի թէ Իսաք խան Պալիսի մօտ ի Մէզարը Շերիֆ կը գրտնուի. Իւր որդին զօրքով Բեւապուլի վրայ կը քալէ. Ապտիւր-Բահման ողջ է, և ի Բեւապուլ կը գտնուի. Իւր որդին ապստամբաց դէմ կը քալէ. Երկրին հակառակորդ բանակը դէմ առ դէմ են, բայց ճակատամարտ տեղի չունեցաւ տակաւին. (Ռուսական աղբիւրէ ստացած այս լուր բոլորովին արժանահաւատ չէ.)

—Պերլին, 21 սեպտ.— Ցունաստանի Թագաւորն երէկ ատ հասաւ, և անմիջապէս Փոռտամ գնաց, Ֆրիտրիխսբրոնի պալատն, ուր հիւր է Ֆրետերիկ-Վիլհելմ Կայսրուհւոյն.

—Հռոմ, 21 սեպտ.— Երէկ իրիկուն Քաղաքապետութիւնը պսակ մը տարաւ ի Փանթէոն, Վիլհելմ Իմմանուէլի գերեզմանին վրայ, և ուրիշ մը միջնաբերդին այն տեղն ուր իտալեան զօրքերը խրամատ մը բանալով ի Հռոմ արշաւեր էին. Հոն քաղաքապետը բազմութեան առջեւ կարդաց առ Ումպերթոն Թագաւորն ուղղեալ խնդակցական հեռագիրն, (որ տիրուած էր երեկի Աբէ-Եէլին մէջ). Ճուիչիոլի մարքիզն ապա բանախօսելով, յիշեց Գերմանիոյ Կայսեր մօտակայ այցելութիւնն, որ պիտի նպաստէ Իտալիոյ զօրութիւնն ու բարգաւաճումն ամրապնդելու. «Մեր թշնամիք պիտի տեսնեն այսպէս թէ Իտալիոյ միութիւնն օրաքարէ ամենահաստատ հիման մը վրայ կեցած է, և թէ կարող ենք անտարբերութեամբ և արհամարհանօք պատասխանել (Պապականաց) անխորհրդ սպառնալիքներուն».

—Աղէս, 21 սեպտ. — Հելլէն նաւատորմին սպառազինումը մեծաւ փութաջանութեամբ յառաջ կը տարուի.— Սթէֆանի Արշիդքսուհին երէկ այցելեց Կորնթոսի նեղուցին պեղման աշխատութիւնները.

—Սեւաստափոլէ կը ծանուցուի թէ Այէքսանդր Կայսր Սեւ Ծովու նաւատորմն աչքէ պիտի անցունէ Հանդիսապէս չաբթուս վերջն, և յետոյ պիտի երթայ Պաքու.

—Քէյմանթին Իշխանուհին ձմեռն իւր որդւոյն քով պիտի անցունէ ի Պուլկարիա. Իշխանն և մայր Իշխանուհին Վառնա հասան.

—Սոֆի Իշխանուհին, Ցունաստանի գահաժառանգին Նշանուած, յունարէն սովրիլ սկսաւ. Անցեալ շաբթուն Ֆրետերիկ Վիլհելմի Կայսրուհին ներկայ գտնուեցաւ իւր աղջկան առաջին դասառութեան, և փափաք յայտնեց որ ուսուցիչն աւելի հոգ տանի գործնական յունարէնի կիրառութեան վարժեցնելու իւր աշակերտուհին քան բերականական խորին հմտութիւն մը տալու.—Գերման լրագիրը կը ծանուցանեն թէ նշանախօսութեան առթիւ որոշապէս պայմանադրուած է որ Սոֆի Իշխանուհին լուտերական - բողոքական մնայ, թէեւ զաւակներն օրթոտոքս կրօնի մէջ պիտի կրթուին.

—Անգլիական թնդանօթի գործարանն, Արմսթրոնկ և Ընկ., անցեալ տարի 216,808 անգլ. ոսկի զուտ շահ բրաւ, և 100ին 11 համեմատութեամբ շահաբաժին վճարեց. Ա՛յսչափ բանուկ գործ է մարդկութիւնը կատարող մեքենայից շինութիւն ու վաճառումը.

—Ֆրետերիկ Վիլհելմ Կայսրուհին և իւր գաստերը, որոց մին Ցունաստանի Գահաժառանգին Նշանուած, աշնան վերջերը պիտի այցելեն Աթէնք, իբրեւ հիւր արքայական գերդաստանին.

—Անգլիացի Պարթլոթ հաղարապետին մահուան լուրը չեկած, այս լրոյն կը սպասուի եղեր. զի վերջին տեղեկութիւնք և նոյն իսկ իւր վերջին տեղեկագիր կը հաստատէին թէ բնիկներն և մանաւանդ իւր կազմած կարաւանին մէջ ծառայող բնիկներն իրեն դէմ բուռն ատելութիւն կը տածէին. Կ'երեւի թէ գժբախտ հաղարապետը խստութեամբ կը վարուէր իւր Ափրիկեցի սեւամորթ մարդիկներուն հետ, օրք երբեմն ուտեստի պակասութիւնէ ալ կը նեղուին եղեր. Կ'երեւի նաեւ թէ Պ. Սթէնլիի ստարելու պաշտօն ունեցող երեւելի արաբ կարաւանապետը՝ Թիփու Թիպ՝ դաւեր է Պ. Պարթլոթի կենաց դէմ. Այս Թիփու-Թիպի արաբը բաստիլեի ոգերգութեան մը նիւթ կրնան կազմել. Ինք երկար ժամանակ գլխաւոր վարիչ եղած էր գերեզաց այն արիւնռուչտ տուրեւառին, որը մանրամասնութիւնք՝ Լավիժերի Կարդինալէն պատմեալ՝ զայրոյթ կ'ազդէն եւրոպեան ազգաց, եւ զոր բնաջինջ բառնալ թէ Էմին փաշայի, թէ Կորտոն փաշայի և թէ Պ. Սթէնլիի վերջին նպատակակէտն էր. Այս մարդ, Թիփու-Թիպ, իբր թէ դարձի եկած և քաղաքակրթութեան դատին շահուած կը ցուցնէ ինքզինք, և Պ. Սթէնլիի արշաւանքին գլխաւոր օգնական կը կարգուի, և սակայն ահա Պ. Պարթլոթ զոհ կ'երթայ իւր մեքենաութեանց, և ո՛ գիտէ թէ՝ նոյն եղած է նոյն իսկ Պ. Սթէնլի. Մարդասէրներուն իբրեւ հըզօր աջակից ցոյց տալով ինքզինք, կը վախցուի թէ Թիփու-Թիպ անոնց գովելի ձեռնարկներէն ի դերեւ հանել կ'աշխատէր միայն.

ԱՆԿԼԻՔԱՆ ԷԿԵՂԵՑԻ ԵՒ ՀԱՅՔ

Զմիւռնիայէն լուսաւորչական ուշիմ ազգային մը հետեւեալ տողերը կը գրէ մեզ.

«Աբէ-Եէի 1402 և 1404 թիւերուն մէջ Անկլիքան եկեղեցի եւ Հայքի խորագրով յօդուածներ մեծաւ ուշադրութեամբ կարդացուեցաւ հոս.

«Անկլիքան եկեղեցին պահանջած չէ երբեք որ Հայք անկլիքան եկեղեցւոյն հետ միանան ներկային կամ ապագային մէջ. Այս կէտը շատ ազէկ բացատրած էիք. Ներսէս Սրբազանի հետ տեղի ունեցած թղթակցութիւնն ուրիշ նպատակ չունէր բայց եթէ «բարեկամական յարաբերութիւն հաստատել Արեւելեան հին եկեղեցեաց հետ». Լոնտոնի Ս. Պողոսի եկեղեցւոյ քարոզիչ երեւելի Կանոնիկոս Լիտտըն (Cannon Liddon) ինձ ևս երկարօրէն բացատրած է այս կէտը, թէ իրենք Ամերիկայի Միսիոնարաց հետեւած ընթացքին չեն հաւնիր բնաւ, չեն ուզեր որ Հայք բաժնուին իրենց ազգային եկեղեցիէն, և այն. կը ճանչեմ Հայ վաճառականի մը անգլիացի կինն, որ առանց խորութեան Հայոց եկեղեցին կերթայ, և Ս. Հաղորդութիւն կ'առնու, բայց անկլիքան եկեղեցին ևս կը յաճախէ. Անգլիացի երեցն օր մը այցելութեան երթալով այս Հայուն տունն, հետեւեալ կերպիւ կը խօսակցի նորա կնոջ հետ.

Երէց.—Իմացայ որ Հայոց եկեղեցին գացեր Հաղորդութիւն առեր էք.

Տէրէր.—Ճիշդ է. Միթէ առարկութիւն ունի՞ք այդպէս ընելուս.

Երէց.—Ո՛չ բնաւ. Շատ ազէկ ըրած էք. Առարկութիւն չունիմ բնաւ. Ընդհակառակն, Բէնթըրպըրիի Արքեպիսկոպոսէն՝ իմ մեծաւորս՝ ընդունած հրահանգս այնպէս է որ Արեւելեան եկեղեցեաց հետ ամենայն սիրով և համբերաշխութեամբ պէտք է վարուինք մեզ, Արեւելից մէջ պաշտօնավարող անկլիքան եկեղեցականքս.»

«Կ. Պոլսէ անգլիական լրագիրներու գրուած զրոյցը թէ Հայք այս կամ այն եկեղեցւոյ յարելու դիտումն ունին՝ բոլորովին անտեղի է, ինչպէս լաւ բացատրուած էր լրագրոյդ մէջ. Այս մասին գրեցի առ Կանոնիկոս Լիտտըն, ինչպէս նաեւ Պապին հրաւիրագրոյն առթիւ, թէ ի՞նչ տպաւորութիւն ըրաւ Հայոց վրայ. Թէ Հայք ո՛չ Կաթոլիկ կ'ուզեն լինել, ո՛չ ալ անկլիքան եկեղեցւոյ հետ միանալ, այլ կը փափաքին հատատ պահել իրենց հին եկեղեցին, իրենց նախնեաց եկեղեցին, մանաւանդ որ, իրենց քաղաքական ծանօթ կացութեան մէջ, իրենց ազգութեան և միութեան կապն ու կուռնան իրենց եկեղեցւոյն մէջ միայն կը գտնեն, թէ իրենց եկեղեցին ամենայն ինչ է իրենց համար, և որ ի կարգին.»

ԱՆԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԴՐԵԱՆՔ Ը'ԱՆԳԼԻՈՅ. Թան լրագրոյն Լոնտոնի Թղթակիցը կը գրէ. «Փառնէրեանց եւ Թաֆի դատը քննելու պաշտօնով կարգեալ խորհրդարանական յանձնախմբին հետ միեւնոյն ժամանակ իւր նիստերն սկսաւ եղեռնադատ ատեանն, որ առաջիկայ ամսուն մէջ պիտի տեսնէ Փրանսացի վիպասան Պ. Զոլայի գիրքերն յանգլերէն թարգմանող հրատարակիչ Պ. Վիզըթէլլիի դատն. «Անբարոյականութեան խափանիչ» Ընկերութիւնը չէ այլ եւս օր դատ կը վարէ Ֆրանսացի վիպասանին դէմ, յանձին նորա հրատարակչին. Պ. Վիզըթէլլիի դէմ դատախաղն է այժմ նոյն իսկ անգլ. Կառավարութիւն, որ կը ստանձնէ և կը վարէ ո՛չ միայն եղեռնական դատերն, այլ և հանրային բարոյականի վերաբերող դատերն. Ասի կ'երեւի թէ Անգլիոյ կառավարական բարձրագոյն ակմբոց մէջ Պ. Զոլա անբարոյական հեղինակ մը կը նկատուի. Պ. Վիզըթէլլիի դատապարտութիւնն ապահովեալ կ'երեւի.»

—)(26)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՏՔԱՐՆԵՐԸ

ՍԷՐԺ ԲԱՆԻՆ

—Կ'ուզէ՞ք որ լաւագոյն պատմառ մը առաջ բերեմ, յարեց երիտասարդն՝ իւր ազդեցիկ ձայնը կարելի եղածին չափ յանկուցիչ ընելով։ Եթէ ձեր աղջկան հետ չամուսնանայի իրեն համար, կարծեմ թէ պիտի ամուսնանայի ձեր պատճառաւ։

Այս անգամ, տիրուհին ալ բոլորովին զուարթ դէմք մը առաւ։ Եւ մանին ծայրովն սպառնալով Սէրժի.

—Ահ, բոլոնայի՛, ըսաւ, Հիւսիսի՛ կաքաւ։

—Լրջօրէն խօսելով, շարունակեց Սէրժ, գիտնայ՛ ամաչ թէ ձեր փեսայն պիտի լինիմ, զձեզ իբր եղական կին մը կը նկատէի։ Ձեր բարձր կարողութեանց վրայ ունեցած աքանչացմանս միացուցէք այն գորովը զոր ներշնչեց ինձ ձեր բարութիւնն և պիտի ըմբռնէք թէ ի՞նչպէս երջանիկ եւ միանգամայն հպարտ եմ ձեզ նման մայր մը ունենալուս։

Տիկին Տէվառէն ուշի ուշով դիտեց զԲանին. տեսաւ որ անկեղծ էր։ Ցայնժամ, սիրտ առնելով, խօսակցութեան էական կէտին անցաւ, որում կ'ստորադասէր ամէն բան։

—Եթէ այդպէս է, հարցուց, ուրեմն չպի՞տի դժկամակիք ինձ մօտ ապրելու։ Կանդ առաւ, ապա շնչտելով. ի՛մ տունս։

—Բայց միթէ լռելեայն չէ՞ր հասկցուեր այդ, պատասխանեց Սէրժ աչխուժիւ. ես միշտ այդպէս ըմբռնած եմ։ Անշուշտ նրշմարեցիք որ կնոջս եւ ինձ համար բնակարան մը գտնելու չէի զբաղեր։ Եթէ շառաջարկիկիք ինձ ձեր տունը մնալ, ես ինքս պիտի խնդրէի զայդ։

Տիկին Տէվառէն ուրախութեան այնպիսի զեղում մ'ունեցաւ որ զարմանք պատճառեց Բանինի։ Այդ վայրկենին միայն, այդ գոնոատութենէն եւ այդ յանկարծական դողահարութենէն եւ այդ պլայլեալ ձայնէն միայն երիտասարդն ըմբռնեց անհնութիւնն այն գորովոյն որով մայրը կը սիրէր իւր աղջիկը։

—Այս կարգադրութեամբ ամէն տեսակէտով ես շահաւոր կ'երլամ։ Կինս երջանիկ պիտի լինի ձեզմէ չբաժնուելուն համար, եւ դուք՝ շնորհապարտ պիտի մնաք ինձ որ ձեռքերնուդ չյանձնակեցի օրրորդ Միշլինը։ Երկուքնիդ ալ այսուհետեւ պիտի սիրէք զիս եւ այս է իմ փափագս։

—Ի՜նչ լաւ բան մը կ'ընէք այդպէս շարժելով, ըսաւ տիկին Տէվառէն, եւ ո՞քան շնորհակալ եմ ձեզ։ Կ'երդնչի որ մի՛ գուցէ անխախտութեան դաղափարներ ունենայիք։

—Երջանիկ պիտի լինէի զայնս ձեզ զգեցնելով, բայց եւ ո՛չ իսկ այդ արժանիքն ունիմ։

Սէրժի բոլոր խօսքերն այնքան համարձակ էին, այնքան յստակ եւ այնքա՛ն աղդեցիկ քաղցրութեամբ մը արտասանուած, որ տակաւ առ տակաւ տիկին Տէվառէնի կանխակալ կարծիքները փարատեցան։ Երիտասարդ իշխանը տիրեց նմա, ինչպէս տիրած էր Միշլինի եւ ինչպէս պիտի տիրէր ամէն անոնց զորս ուզէր դրաւել։ Իւր հրապոյրը անդիմադրելի ներգործութիւն մը կ'ընէին։ Իւր դիմացինը կը յանկուցանէր տեսքով եւ խօսուածքով։ Ի ծնէ հրապուրիչ, եռանդնամ, զգլխական, կը պահէր միշտ իւր անմեղ եւ փափուկ ձեւերն որք աղջկան մը երեւոյթ կուտայ նմա։

—Այժմ բացատրեմ ձեզ թէ ինչպէս պիտի կարգադրենք գործերն, ըսաւ տիրուհին։ Ի նախատեսութիւն աղջկանս ամուսնութեան, ապարանքս երկու անջոյտ բնակարաններու բաժնած եմ։ Կ'ըսեն թէ կենակցութիւնը բաղմադիմի անպատեհութիւններ կ'ընծայէ զբաղանչի մը եւ փեսի մը համար։ Ուստի կ'ուզեմ որ բոլորովին ձեր տան մէջ լինիք։ Գիտեմ թէ ինձ նման պառաւի մը տեսքը սիրահարները կը խրաչեցնէ։ Այն տանն միայն պիտի գամ ձեր տունը, երբ հրաւիրէք զիս։ Բայց, նոյն իսկ իմ բնակարանիս խորը փակուած ժամանակս, աղջկանս հետ եղած պիտի լինիմ, անոր ընծած օգը պիտի շնչեմ։ Պիտի ըսեմ անոր երթիւեղը, գուցէ անխախտութեան դաղափարներ ունենայիք։

—Ամենայն ինչ զայնս ձեզ զգեցուցանեմ։ Ինձ համար ամենայն ինչ զայնս է զոր դուք ինքդ ինձ համար ասիք

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍԷՓԽԱՆՍ

Ազգ. Ժողովն իւր անցեալ Ուրբաթ աւուր նստին մէջ (9 Սեպտ. 1888) ձեռնարկեց Կ. Պոլսոյ Պատրիարքի ընտրութեան, որում մասնակցեցան 92 երեսփոխանք։ Այլ ըստ որում քուէից բացարձակ առաւելութիւն չի գոյացաւ, ուստի և հարկ եղաւ ըստ օրինի համեմատական քուէարկութիւն կատարել, առաւելագոյն քուէ ստացող հետեւեալ երկու անուանց վրայ, որք են՝

ԳԵՐ. Տ. ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍ ԱՐՔ-ԵՊԻՍԿ. ՁԱՄԱՉԵԱՆ քուէ 39

ԳԵՐ. Տ. ԽՈՐԷՆ ԱՐՔ-ԵՊԻՍԿ. ՆԱՐ-ՊԷՅ քուէ 36

Հետեւաբար կը հրաւիրեմք Ազգ. Երեսփոխանները որ հաճին ներկայ գտնուիլ յառաջիկայ Ուրբաթ, 16 Սեպտեմբեր, ժամ 7 ին ի Մայր-եկեղեցւոյ Գումգապուի և մասնակցիլ Պատրիարքական վերջնական քուէարկութեան։

Այն երեսփոխանք որ բանաւոր պատճառաւ չկրնան ներկայ գտնուիլ ժողովին, կրնան իրենց քուէն նամակաւ յուղարկել առ Պատրիարքական Տեղապահն, միայն թէ՝ պարտաւոր են քուէնին նշանակել յատկապէս պատրաստեալ քուէթղթին վրայ և զայն իրեն յատուկ պահարանին մէջ ամփոփելի յետոյ ծրարել ի նամակին և յուղարկել։

Ներփակեալ կը գտնէք օրինակ մը պատրաստեալ քուէթղթէն իւր յարակից պահարաններով, գործածելու համար զայնս ի հարկին։

Մնամք աղօթարար

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀ

ՍԻՄԷՈՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿ. ՍԷՖԷՐԵԱՆ

13 Սեպտեմբեր 1888

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՖԱՐԱԿԱՆ ՆԱՐ-ՊԷՅ ՍՐԲԱԶԱՆԻ

Անցեալ ուրբաթ աւուր Ազգային Ժողովոյ քուէարկութեան անորոշ արդիւնքը ծանօթ է։

Գեր. Բարթողիմէոս Սրբազան ստացած էր 39 քուէ և Գեր. Նար Պէյ Սրբազան՝ 36 քուէ, որով ո՛չ մին ժողովոյ մեծամասնութեան քուէն չունէր։

Ըստ Սահմանադրութեան, առաջիկայ ուրբաթ Ազգ. Ժողովը այս երկուց ընտրելեաց միոյն վրայ վերջնական ընտրութիւն պիտի կատարէ։

Արդ, Գեր. Տ. Խորէն Ս. Արքեպիսկոպոս Ազգ. Ժողովոյ առաջիկայ նստին պիտի զրկէ գիր մը, որով կը հրաժարի պատրիարքական ընտրելիութենէ։

Ն. Գերապատուութիւն, իւր արժանեաց ու դրից կատարելապէս համապատասխանող վայելուչ լեզուաւ մը կը յայտարարէ թէ Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքը պէտք չէ նկատուի իբր կուսակցութեան մը Պատրիարքն, այլ ընդհանուր Ազգին Պատրիարքն, և որովհետեւ այժմ Ազգ. Ժողովոյ մէջ դէմ առ դէմ են երկու կուսակցութիւնք, ինք չընդունիր կուսակցութեան մը մարդ լինել և քանի մը քուէներու առաւելութեամբ Պատրիարք ընտրուիլ։

Ուստի, իւր եկեղեցւոյն և իւր Ազգին ամենահաւատ պաշտօններու մէջ իակ ծառայելու պատրաստակամութիւն յայտնելով, Ն. Սրբազնութիւն կը խնդրէ որ Տեարք Երեսփոխանք իրենց քուէները մէկ անուան մը վրայ միացնելով միահամուռ Պատրիարք հռչակեն արժանաւոր եկեղեցական մը։

Այս հրաժարագիր մեծ պատիւ կը բերէ Գեր. Նար-Պէյ Ս. Արքեպիսկոպոսին ազգասիրական անձնուիրութեան և եկեղեցական արժանապատուութեան, և Ազգ. Ժողովոյն միոյն կընծայէ միահամուռ քուէով Պատրիարք մ'ընտրելու։

Ո՞վ պիտի լինի այս Պատրիարքն։

Քանի որ Սահմանադրութիւնը կը պահանջէ երկու առաւելագոյն քուէ ստացողներուն վրայ կատարել վերջնական ընտրութիւնը, Նար-Պէյ Սրբազանի հրաժարմամբ դէմ առ դէմ կը մնան Գեր. Բարթողիմէոս Սրբազան եւ Գեր. Խորէն եպիսկոպոս Աշրգեան, Արժաչու վանահայրն։

Արդ, քանի որ հարկ է, յօգուտ Ազգին ընդհանրական շահուց, ի բաց թողուլ կուսակցական ընտրելիները, մեզ կը թուի թէ Տեարք Երեսփոխանք պարտին՝ փոխադարձ զիջողութիւններ ընելով՝ իրենց քուէները միացնել ԱՐՄԱՇՈՒ ԳԵՐ. ՎԱՆԱՀՕՐ վրայ որ ցարդ ո՛չ մէկ կուսակցութեան ընտրելին եղած է ի Պատրիարքութիւն։

Այս մասին աւելի մանրամասն պիտի գրենք վաղը։

Քաղաքական Ժողովը վաղն առաւօտ ի նիստ պիտի գումարի ի խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Մենք լսում ենք որ այս օրերս աւարտեցաւ Թիֆլիսում, Ց. Մարտիրոսանի տպարանում, գօլսոր Արխատոմ Յովհաննիսեանցի «Ռուս-Հայոց» բառարանի առաջին հատորի տպագրութիւնը (A տառից մինչեւ H տառը)։ Բառարանը շատ ընդարձակ է եւ տպված է մանր տառերով։ Ռուսահայերը մինչեւ այժմ ունենալով միայն Երեցփոխեանի անպէտք բառարանը, մի օրինաւոր ռուսերէն-հայերէն բառարանի կարիքը շատ զգալի էր ամենքի համար։ Յովհաննիսեանցի բառարանն լոյս տեսնելը ուրախութեամբ կընդունվի ամենքից, սակայն ցաւալի է որ իր այդ յարգելի աշխատութիւնը Պ. Արիստոդոմ Յովհաննիսեանց տպագրել է միայն 1,200 օրինակի քանակութեամբ։ Ունենալով 200 բաժանորդ, յօրինողը միոյց կուենայ ծախու տալ միայն 1000 օրինակ իր բառարանից, իսկ հազար օրինակ մի այնպիսի անհաճելի գրքի, ինչպէս «Ռուսերէն-հայերէն» բառարանն է՝ մի քանի ամսվայ մէջ կը ծախվի եւ յօրինողը սոխվված կը լինի նոյն հատորի նոր տպագրութեան ձեռնամուխ լինել։

(Մշակ)

Այժմ կողմէ յայտնուած ջերմ փափաքանաց վրայ, յառաջիկայ կիւրակէ երկրորդ անգամ վերստին պիտի ներկայացուի ՕԹԵԼԼՕ, ի Նոր Թատրոն Բերայի։

Կիւրակէ օրը զանազան գիւղերէ եկող բազմաթիւ անձինք ո՛չ թիկնաթոռ և ո՛չ օթեակ գտած լինելով, հարկադրուած էին ետ դառնալ, ուստի եւ յառաջիկայ կիւրակէի ներկայացումն առեթի պիտի ընծայէ այդպիսեաց երթալ տեսնել և ծափահարել մեծագոյն Պ. Ագամեան Օթէլլոի դերին մէջ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԵԾ-ԴՈՒՔՍԵՐՈՒՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Ռուսիոյ Վեհ. Կայսեր Բարձր. եղբարք՝ Սերկիոս Մեծ-Դուքսն իւր կնոջ Էլիզապեթի Ֆեոտորովնա Մեծ Դրքսուհւոյն հետ և Բաւել Մեծ Դուքսը Բոռիսոֆ շոգենաւով նախընթաց գիշեր ժամ 5½ին Գավագի առջեւ ժամանեցին և մինչեւ առաւօտ անդ մնացին։

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտով, Տիկին Նէլիտով, դեսպանական խորհրդական Պ. Օնու, առաջին թարգման Պ. Իվանով և դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք դեսպանատան պակաս Բոռիսոֆ շոգենաւով Գավագ գնացին ընդառաջ կայսերազուն հիւրերուն և անդ Բոռիսոֆ շոգենաւն երթալով, բարի գալուստ մաղթեցին Դուքսերուն եւ Դքսուհւոյն. դեսպանն և իւր հետեւորդք յատուկ շոգեմակոյկներով և պալատական նաւակներով Տոլմա Պաղչէի պալատն եկան, ուր պահ մը հանգիստ առին և պատուասիրուեցան զովարար ըմպելիներով. Քիչ յետոյ կայսերազուն հիւրերը պալատական կառքերով Եըլտըզի պալատը գնացին հետեւեալ կարգաւ. առաջին կառքին մէջ կը գտնուէին Սերկիոս Մեծ Դուքսը, Դքսուհին և Սալիտ փաշա ու Միւնիր փաշա, երկրորդ կառքին մէջ՝ Բաւել Մեծ Դուքսն և Մէհմէտ փաշա ու Ահմէտ փաշա, երրորդ կառքին մէջ՝ ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտով և Ղալիպ պէյ, իսկ միւս կառքերուն մէջ դեսպանատան պաշտօնեայք և այլք։

Դուքսերն ու Դքսուհին երբ կայս. պալատ ժամանեցին կայս. նուագածուագ խուռբը ռուսական ազգային երգը նուագեց։ Առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշա ընդունեց զնոսա և կայս. պալատն մեծ սրահն առաջնորդեց ուր Մեծ Դուքսերն, Դքսուհին եւ ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտով Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցան։

Ն. Կ. Վեհափառութիւն սիրալիր կերպիւ ընդունեց Ռուսիոյ կայսեր եղբայրներն ու Էլիզապէթ Դքսուհին։ Ունկնդրութեան միջոցին թարգմանի պաշտօնը կատարեց Արտաքին գործոց նախարար Սալիտ փաշա։ Յաւարտունկնդրութեան Բարձր. հիւրերն Երլտըզի գարատանին մէջ գտնուած Շալէ քէօշկը գնացին։ Քիչ յետոյ Վեհ. Սուլթանն՝ Իւր հետն ունենալով Մեծ-Եպարքոս Քեամիլ փաշան և արքունեաց հրամանատար Օսման փաշան, Շալէ Քէօշկը գնաց ի փոխադարձ այցելութիւն։ Յետոյ Նախարարք և կայսպատան բարձրատիճան պաշտօնատարք կարգաւ այցելութիւն տուին Մեծ Դուքսերուն և Դքսուհւոյն։

Ժամ 8ին Նոցին Բարձրութիւնք ճաշեցին Շալէ քէօշկին մէջ և յետոյ պալատական կառքերով, որոց կը հետեւէր հեծելազօրաց գումարտակ մը, Ղալաթիոյ ճամբով Պոլիս անցան և այցելեցին Թօփգաբուի պալատան մէջ գտնուած հնութիւններն, Այա Սոֆիան, Նուրը Օսմանիէն, Սիւլէյմանիյէի մզկիթներն, Սուլթան Մահմուտի դամբարան, Սպարապետի Դուռը, Եէնիչէրիներու ցուցահանդէսն և այլ նշանաւոր վայրեր։ Մեծ Դուքսերն ու Դքսուհին յետոյ Տոլմա Պաղչէ վերադարձան և անտի շոգեմակոյկներով Քէանէասա շոգենաւը գնացին ուր անցուցին գիշերը։

* * *

Սերկիոս Մեծ Դուքսն, Էլիզապէթ Մեծ Դքսուհին և Բաւել Մեծ Դուքսն այսօր Պէօյիւքտէրէ երթալով ներկայ պիտի գտնուին այն կրօնական արարողութեանց որք պիտի կատարուին դեսպանատան մատրան մէջ անոր պաշտպան սուրբին տօնախմբութեան առթիւ։

Կայսերազուն Մեծ Դուքսերն յետոյ պիտի ընդունին ռուսական դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնէից ինչպէս նաեւ օտար դեսպանական մարմնոյն այցելութիւններն։

Այս գիշեր կայս. պալատն մէջ չքեղ հացկերոյթ մը պիտի տրուի ի պատիւ կայսերազուն հիւրերուն։ Վաղն իրիկուն ալ չքեղ պարահանդէս մը ռուսական դեսպանատան մէջ։

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ԵՒ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Երկուշաբթի օրը Բ. Դրան հաղորդուեցաւ կայս. Իրատէ մը որ կ'արտօնէ զկառավարութիւն 1,500,000 ոսկւոյ փոխառու Ֆիւն մը կնքել այն դրամատերից խմբէն զոր կը ներկայացնէ ատա Պ. Քալուլա, և միւնոյն ժամանակ այդ խմբին յանձնել Նիկոմիդիայէն Էնկիւրի շինուելիք երկաթուղւոյ մենաշնորհն։ Պ. Քալուլա Գըլխաւորաբար կը ներկայացուցէ գերմանական Տէօչ-Պանք դրամատունն և լիցեալ դժին շինութեան համար իւր պայմանք գրեթէ համանման են այն պայմանաց զորս առաջարկած էր Պ. Քալարտ, առտարբերութեամբ որ Պ. Քալուլա այս վերջինէն 160,000 ոսկի պակաս կուտայ Հայտար—Փաշա Նիկոմիդիոյ գծին գնման համար։ Կ'երաւի թէ այն դրամատեարք որք ոյժ կուտան Պ. Քալուլայի ձեռնարկին, համաձայնութեան մը յանգեր են այն դրամատերաց հետ զորս կը ներկայացուցեր Պ. Քալարտ, թէեւ այս վերջին տեղեկութիւնը, զոր կը հաղորդէ Լ. Հէրբլր, ստուգութեան կարօտ է։

Այսպիսի համաձայնութիւն մը գոյացած լինի կամ ո՛չ, սա ակներեւ է թէ ասիական երկաթուղեաց կարեւոր մէկ մասին շինութիւնն յանձնուելով Տէօչ—Պանքի և այս առթիւ յիշեալ դրամատունէն 1,333,333 անգլ. ոսկւոյ, այն է մէկ ու կէս օսմ. ոսկւոյ փոխառութիւն մը կնքուելով, միահաղոյն կը կարգադրուին հանրային ուղղութեան առարկայ եղող երկու էական խնդիրք։

* * *

Հակառակ վերոյիշեալ տեղեկութեանց, զոր կը հաղորդեն Բերայի լրագիրք, կ'երեւի սակայն թէ այս կարգադրութիւնք վերջնական հանգամանք մը չեն ստացած տակաւին, վասն զի այս առաւօտեան Թարէէ կը ծանուցանէ թէ Օսմանեան կայս. Պանքան թէ՛ Նիկոմիդիա - Էնկիւրիի երկաթուղւոյ շինութեան և թէ՛ մէկուկէս միլիոն ոսկւոյ փոխառութեան խնդրոյն առթիւ վերջերս աւելի շահաւոր պայմաններ առաջարկած լինելով, երկ առաւօտ այս վերջնոյն պայմանաց վրայ եւս խորհրդակցութիւնք կատարուած են։

* * *

Պ. Պ. Արդ և Սիֆէլտէր որք բազում տարիներէ հետէ կը բանեցուն Հայտար Փաշա—Նիկոմիդիոյ գիծը, կայս. կառավարութեան հետ իրենց ունեցած պայմանագրոյն զօրութեամբ նախապատութեան իրաւունք մ'ունին այն պարագային մէջ յորում յիշեալ գծին ընդարձակման համար իրենց համանման պայմաններ առաջարկող ձեռնարկութիւն ներկայանայ։ Ուստի Պ. Քալուլայի ծրագիրը կայս. պալատ զրկուելուն պէս, Պ. Սիֆէլտէր ձեռնարկներ ըրած էր Բ. Դրան մօտ, իւր ընկերութեան պայմանագրի մերոյիշեալ տրամադրութեան վրայ յենլով։ Արդ, Պ. Սիֆէլտէրի սոյն բողոքը քննելու պաշտօնով յանձնաժողով մը կազմուած է Բարձր. Մեծ Եպարքոսէն, Եվմական և Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարներէն և Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներէն։

— —

ՍԻՒԷԶԻ ԶՐԱՆՑՔ

Տակաւին չգիտցուիր թէ ի՞նչ տի լինի Սուէզի ջրանցքին պայմանագիրը։ Այն բրօգրամին ծրագիրն, յօրում Բ. Դուռը կը բացատրէ թէ ինչ կերպով կը մեկնէ պայմանագրոյ 10րդ յօդուածը, վաւերացուած չլինելով Վեհ. Սուլթանին կողմէ, Բ. Դրան վերադարձուած է. Դրեթէ մի և նոյն ժամանակ, իտալական դեսպան Պառոն Պան ծանուցագիր մը կուտար Բ. Դրան, յայտարարող թէ Իտալիա չպիտի ընդդիմանայ բրօգրամին, բաւական է որ օսմանեան կայսերական կառավարութիւնը բացորոշապէս ճշդէ թէ որո՞նք են Կարմիր ծովու եւ Միջերկրականի ծովեղերաց այն հողերը—առանց դուրս ձգելու Տրիպոլսոյ արեւմտեան կողմը գտնուողները—որոց վրայ վեհապետական իրաւունքներ ունի Թուրքիա։ Այդ ծանուցագիր յատակօրէն կը պարզէ իտալական կառավարութեան տեսութիւններն այն երաշխաւորութեանց նկատմամբ զոր կը ընծայէ օսմանեան վեհապետութեան իրական կերառութիւնն յԱփրիկէ։ Այդ պաշտօնագրով կը փարատին ամեն կասկածք թէ Իտալիա որ և է մտադրութիւն ունի ոտնակոխ ընելու այդ վեհապետական իրաւունքները։

(Լ. Հէրբլր)

— —

ԹՈՒՐԳԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ

Ամերիկեան նաւատորմին շարժմանց ինչպէս նաեւ Յունաստանի վերագրեալ խորհրդոյ վրայ, օսմանեան դեսպան Ռիզա պէյ և Պ. Դրիքուբիս տեսակցութիւն մ'ունեցեր են։ Յունաստանի նախարարապետն ապահովեր է զՌիզա պէյ թէ այդ պատրաստութիւնը ո՛ր և է յարձակողական հանգամանք չունին ընդդէմ օսմանեան կայսրութեան և թէ պարզապէս նաւատորմի մէկ մասին սովորական մարզանքներն են որ կը կատարուին այս պահուս։

(Մանիպէօ)

ՆՈՐ ԱՄՐՈՒԹԻՒՆԻՔ

Այս խորագրոյն ներքո հետեւեալը կը կարդանք երկկոյս Սրճարանի մէջ։

Ի մօտոյ գործադրութեան դրուիլ պիտի սկսի ծրագիր մը որուն համեմատ ամրութիւնք պիտի կառուցուին Ադրիանպոլի օսմանեան ամբողջ ծովեզերաց վրայ, եթէ ոչ անհնարին, գէթ դժուարին կացուցանելու համար օտար յարձակողաց այդ կէտերու վրայ ցամաք ելնելն։ Այդ ծրագիր ուսումնասիրուած և պատրաստուած է օսմանեան սպայակոյտին յատակաձեւերուն վրայ։ Վերոյիշեալ ծովեզերաց գլխաւոր կէտերուն ամրութիւնը պիտի աւարտին յառաջիկայ գարնան։ Հողային աշխատութեանց համար պէտք եղած գործաւորը պիտի առնուին Ալպանիայէն։

— —

ԿԱԼՈՒՈՒԱԾՈՅ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Կը հաւատան թէ կալուածատոց վարչութիւնը Քաղաքապետութենէն անջատուելով երկտական նախարարութեան պիտի միացուի։

— —

ՊԱՐՏԱՄՈՒՐՀԱԿԱՑ ԴՐՕՇՄԱԹՈՒՂԹՔ

Դատական նախարարութիւնն հրահանգ ուղղեց ամեն կողմ թէ, ներքին գործոց նախարարութեան և Հանրային Պարտուց վարչութեան միջև կատարուած բանակցութեան մը համաձայն՝ մինչև 20000 զրուշնոց պարտամուրհակներու վրայ երաշխաւորին ըստորագրութեան յատկացեալ տեղը դրուելիք դրօշմաթուղթի պիտի համապատասխանէ պարտիրոջ ստորագրութեան յատկացեալ տեղը դրուած դրօշմաթուղթին որ կը դրուի ըստ քանակութեան պարտուց գումարին։ Իսկ եթէ պարտամուրհակը 20000 զրուշէ վեր լինի, յայնժամ ըստ առաջնոյն 10 զրուշնոց դրօշմաթուղթ պիտի դրուի երաշխաւորի ստորագրութեան յատկացեալ տեղը։

Կայս. հրամանաւ Պաղտատի պանդուխտներու յատուկ հիւանդանոցը նախնական Միլլիյէ վարժարանի պիտի վերածուի։

—Թարէէ կիմանայ թէ Բ. Դուռն հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է որպէս զի կանոնաւոր կերպիւ գանձուի Գոլոյ տուրքէն գոյացեալ 600,000 ոսկւոյ չափ պահանջքն և թէ յետ այսորիկ այդ տուրքէն ոչ է առկախ պահանջ չմնայ։

—Կրսուլի թէ հոկտեմբերի սկիզբներն ընդհանուր ամնոթոյակ մը պիտի վճարուի կառավարական բոլոր պաշտօնէից։

—Պետական խորհրդոյ անդամներէն Լսատ պէյ միանգամայն անդամ անուանուած է պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովոյ։

—Կայս. Իրատէ մը վաւերացուցած է Կրէտէի գիւղամերձերու յատուկ օրէնքը։

—Ափրիկեան Տրիպոլսոյ Զալթին գաւառակին գարմագամ ամուսանուեցաւ նոյն նահանգին թղթակցութեանց գիւանի արաբերէնի առաջին քարտուղար Մէհմէտ Թահսին էֆէնտի։

—Այս երկուշաբթի առաջին անգամ լինելով մարաքազաս հասան այն ուղեւորք որք Վիէննայէն ի Կ. Պոլիս երթեւեկութեան ուղղակի տոմսակ գնած են։

—Ցունաց պատրիարքական նախկին փոխանորդ Տ. Թօմա Էվմոսֆօքլէս՝ Տրինուպոլսոյ մետրապոլիտ անուանուած է։

—Արեւ. երկաթուղեաց վարչութիւնը մինչեւ յառաջիկայ հոկտեմբերի վերջն երկարաձգած է արմտեաց փոխադրութեան համար զեղչեալ սակագնոց գործադրութիւնը։

—Գաժարան կղզւոյ առողջապահական բժիշկ Տր. Ֆրանկիլ էֆէնտի Մայէզիան արձակուրդով մայրաքաղաքս եկած է։

—Ի Դամասկոս կառուցեալ Միքիյէի նախնական վարժարանի շինութիւնն ուարտած լինելով բացումը մեծ հանդիսիւ տեղի ունեցեր է Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրը։

—Երէկ մայրաքաղաքէս մեկնեցան Եգիպտացի Զօպէյտաս իշխանուհին ու Եգիպտոսի Մշիրլիսի Հաքանիէթի անդամ Իպրահիմ պէյ՝ յԱլիքսանդրիա և Ադրիանապոլսոյ գատական գործոց անօրէն Էնվէր պէյ՝ ի Կէլիպոլու։

—Տէֆթէրխանէի քարտուղարներէն ճէվալ պէյ երէկ ոէվոլվերի հարուածով մը ինքզինքը վիրաւորեց իւր տան մէջ ի Պոլիս Քիւչիւկ Այասոֆիա։ Ճէվալ պէյ, որ նախ և առաջ իւր կտակագիրը պատրաստած էր, ձախ երկտանքէն վիրաւորուեցաւ։ Թէև վէրքէն չատ մը արիւն վազած է, սակայն մինչեւ երէկ իրիկուն մեռած չէր։

—Ռումիկանութիւնն երէկ տասն. հինգ չարագործներ աքսորեց հեռաւոր վայրեր։

—Նիկոմիդիոյ շրջակայքը ներգաղթուած աւազակներն ընդ հսկողութեամբ փոխադրուեցան Պոլսոյ կեդրոնական բանտը։

—Էվկաֆի Նախարարութիւն երէկ Աշուրէ պատրաստել տուաւ Համիտկէ իմամներին մէջ և աղքատաց բաշխեց։

—Եանքօ անուն հելլենացի մը Նախընթաց գիշեր բաւական գինովցած, ձիով Շիշլիի սրարշաւ կանցնէր երբ չկրնալով ձին զսպել քար բեռցած սայլի մը զարկաւ որ նոյն պահուն անտի կանցնէր։ Ձին սատկեցաւ և Եանքօ գլխէն վիրաւորուած լինելով հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Անգիլիական Գիպրոս շոգենաւն որ Սընաբրլենտ կուգար հանքածուխ բեռցած, շաբաթ օրը Այ Սդէֆանոսի առիւաւազի վրայ խրած էր։ Շոգենաւուն կ. Պոլսոյ գործակալը Պ. Պ. Ֆօսքօլօ Մանկօ անմիջապէս օգնութեան դրկեցին նաւամիջ շոգենաւներ և ցամաքներ որք 300 սամառաշալի հանքածուխ պարպելով, թեթեւցուցին Գիպրոսն։ Այս կերպով, անգլ. շոգենաւը կրցաւ Պոլսոյ նաւահանգիստը գալ անվնաս։

—Պանտրմայէն կը գրեն առ Հէֆէպաշ թէ տեղւոյն Ցունաց վարժարանի դասատուն՝ իւր կնոջ ու որդւոյն ոէվոլվերի հարուածով սպանելէ յետոյ իւր կենաց եւս վերջ տուեր է նոյն հրազէնով։ Դասատուկն վրայէն նամակ մը գտուեր է որով իւր միս որդւոյն կատած է ունեցած 30 ոսկին։

—Մաքսային վերատեսչութիւնը 1300-4 տարւոյ վիճակացոյցը պատրաստած է ուր նշանակուած են ի Թուրքիա ներածեալ և անտի արտածեալ ապրանքներու տեսակն ու քանակութիւնը բաղդատուելով անցեալ տարւոյ վիճակացոյցին հետ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՆՍ ՀԱՂԱՍ

Գերլին, 24 սեպտ.

Պիսմարք իշխան կը յայտարարէ թէ անվաւեր է հանգուցեալ Ֆրեդերիք Գ. կայսեր Օրագիրը զոր հրատարակեց գերմանական Հանդէս մը և որ մեծ աղմուկ կը յարուցանէ բոլանդական եւրոպեան մամլոյն մէջ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 14 սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՓԵՍ			
3	»	»	(պան.բայի) ..... 109 ½
3	»	»	(վէնդիին) ..... 109 ⅛
3	»	Դարիզի	» (պան.բայի) 23 17½
3	»	»	(վէնդիին) 23 25

Օսմանեան Բօնսիլիէ

			Գներեան
Սրեկ երեկոյ գոց. (Մինչ. Ս)		Պէրի	16 32
Պօրսային գոցուելէն վերջ		»	16 33
Բերայի մէջ		»	— —
Առաւօտուն բացուելուս		» Գ. կ.	16 35
Բարձրագոյն գին		» »	16 35
Նուազագոյն »		» »	16 35
Կէս օրին		» »	16 35

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼԻ ՏԱՖԷԼԻ

Սրեկ երեկոյ		37 32
Այս առաւօտ	Գ. կ.	37 34
Կէս օր	»	37 34

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՏԱՔԻՆ ԹՈՒՂԹԻ

Փոխառութիւն 1858)	Պէրի	Գ. կ.	26
» 1862)			
» 1869)			
» 1863) 3	»	»	15 25
» 1872)			
» 1865)			
» 1869) C	»	»	0 · 16 35
» 1873)			

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՈՒ

Պօսֆէրեթ ֆէնէրայ	Աֆգլ. Լ.	4 12
Գիբէտի ֆէնէրայ	Օսմ. »	7 36
...նք տը Գոնս	» »	7
Հօս. Շանմէ է վարէօր	» »	4 30
Թրամուէյ	» »	460
Բուռմէլի երկաթուղի	Ֆր.	51
Ռումիլիական տը Բրիօրիէնթ	»	— —
Բամանեթուղի Լաբիթսի	»	118

ՔԱՂԱՔԱՑԻ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ. ...	100
20 Ֆրանքոց	» ...	87 30
Անգլիական ոսկի	» ...	110 30
Ռոյ Իմպերիալ	» ...	91 10
Ֆրիմէլ	» ...	51 20
Գուապրի թղթադրամ	» ...	8 48
» արծաթ	» ...	76
Ֆլորին	» ...	— —
Մէջ. արծ. (տարբ.)	» ...	108 11
Վենդոց	» ...	103 20
Շիլինգոց	» ...	103 20
Դէկմարք	» ...	103 20
Դոլլարիէ	» ...	12 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 25 Սեպտեմբեր ժամ 5 փայր. 15 երեկոյ

Ցայսր. բանօրիսկ			97 9/16
Լոնտ. »	Պէրի Գ.	բացուելուս	15 1/16
» »	»	գոցուելուս	15 9/16
» »	»	Ա.	25 1/16
» »	»	Բ.	15 7/16
» »	»	Գ.	15 1/16
Եգիպտական 1871			86 1/2
Խրատուութիւն 1877			98
Պանք Օթօման			12 1/16
Ռուսական փոխառ. 1873			98 1/2
Եգիպտական միացեալ (բոնդիկներ)			84 3/16
» » առանձին (բրիվիլեժներ)			102 5/16
Տայրա Լանդիկ			79 7/16
Օսմանիկա (փոխառ. Լոշիլտ)			101 3/4
Շանգարական պարտութիւնք 4 %			— —
Փոխանակութիւն Լարիզի վրայ			25 65

Վիէննա, 25 Սեպտեմբեր ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121 50
Լոնտոնեան երկաթուղի	24 10

Լարիզ, 25 Սեպտեմբեր ժամ 3 փայր. 45 երեկոյ

Երանական Լանդի 4½ %			105 75
» » 3 %			88 30
Լոնտոնեան բանօրիսկ Պէրի Գ.	բացուելուս		15 70
» » »	գոցուելուս		15 77
» » »	Բ.		15 75
» » »	Գ.		15 76 1/4
Լոնտոնեան երկաթուղի			51 75
» Լեմիթի բաժնեթղթեր			— —
Պանք Օթօման			554 37½
Դրէտիտ Լիոնէ			623 75
» Ֆոնսիէ			1390
Բանկոսոսն Լիոնի			1317 50
Սուէզի ջրանցք			2267 50
Ռուսական 5 % 1877 ի			103 3/4 (?)
Իսպանական Լանդի			97 52½
Սպանիական (պատարքին)			76
Եգիպտական միացեալ			431 25
Գրիսրիէ Թիւրք			416 25
Հելլենական 5 %			406 25
Զէյք (մնորոյ) վրայ			25 41

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս մեծաւ շնորհակալութեամբ կը փոփոխայտնել թէ՝ Մանէսիոյ պատուական հայ գաղթականութիւնն, որ չատ պարագայից մէջ իւր օժանդակութիւնը նուիրած է հասատատութեան հարիւրաւոր պատապարելոց, այս անգամ եւս հետեւեալ ապրանքներ լցած է, զորս ստացանք ի ձեռն տեղւոյն բարեխնամ առաջնորդ Գեր. Տ. Սուքիասի Վարդապետ Պարոնեանի և Մեծապատիւ Արրահամ էֆ. Կիւմշեանի.

Աստուածատուրեան, 4 բաքէթ 10 լիրանոց դերձան. Արապեան 4 թօփ ամրիքան. Արսէնեան, 8 բաքէթ լիրանոց դերձան. Գրիգորեան, 10 թօփ ամրիքան. Եսպէան 1 թօփ քսաւօթ 102 եր. Գ. Թօփալեան 5 թօփ ամրիքան. Կիւմիւշիրտան եպարք 8 թօփ ամրիքան. Տ. Մանուկեան, 3 բաքէթ դերձան. Մ. Մանուկեան, 3 թօփ ամրիքան և 1 փաքէթ դերձան, Ս. Մանուկեան 3 թօփ ամրիքան. Մ. Մուրատեան, 3 թօփ ամրիքան. Յովհաննէսեան, 4 թօփ ամրիքան. Նանեան, 2 ճերմակ և 1 թօփ ամրիքան, Պաքրճեան, 7 թօփ չապկցու 2 թօփ տիմի. Բարեսէր ոմն, 2 թօփ ամրիքան. Գէլոյեան, 2 թօփ մահուտի 24 եարտա. Սիամպոլեան, 3 թօփ ամրիքան. Վարպետեան և ընկ. 5 թօփ տիմի. Փափազեան կ. 10 թօփ ամրիքան. Ֆրնտրգէլեան 3 թօփ ամրիքան.

Ի Դիմաց Հոգաբարձ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր Ատենապետ

Պ. ԴԱՐԲԻԷԼԵԱՆ Մ.Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԶԵՌԱԳԻՐՔ

Առ Մեծ. Մ. Կիւրճեան,

Ոչ փոքր ինչ բաստ ինձ գրեմ արձագանգ մի ուր ուրեմն գտեալ իրաւունս Սկիւտարու յաղագս զհայերէն ձեռագրացդ խնդրոյ զոր յարուցեալ էր իմ յԱրեւելս զթիւր մեկնեալ հատած ինչ եղիշեայ ի պատեհ առեալ։ Ցեսի և որ առաջի եդեալն էր ի ձէնջ բան այլ

ԱՌ ԳՐՈՒՏՍԱՆՄ Ա Ս Ի Ա Ն Ս Ա Ն

96 Բերիի մեծարանքին, 94

ԳԱՄԷ ՍՈՒՏԱՆՈՒՄԸ ՀԱՄԱԳՈՐԾԻՑ

Ամբողջ Եվրոպան իր ոտքերուն տակ

Ս. Պետերբուրգ, 1 Հոկտեմբեր

Ռուսական կայսրութիւնը ամբողջ աշխարհի ուշադրութիւնը գրաւեցնելու ճակատագրի տակ է։ Ռուսիան, որ մինչև հիմա Եվրոպայի ամենաանտարբեր պետութիւնն էր, հանկարծ դարձաւ ամենաշատ խօսուող պետութիւնը։ Ռուսիան, որ մինչև հիմա

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳՂ. ՌՍԿԻ 1,000,000 — **"ՓԻՆԻՔՍ"** — Հիմնեալ ի Լընտրն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան ապահարհանչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ռսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ղնասուց համար։

1799

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակն՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍԱՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

ԻԼԱՆ

ՊԱՌՔ ՍԼՐՕԱՄԲԷՐԻ

Խուրտա պաղրը պէշ պին քիլօ, պէհերի պէշ ղրուշ օթուղ փարայա.

Պաղրը թավուլը սեքիզ կիլուղ օթուղ քիլօ, պէհերի գըրդ պիր փարայա.

Պաղրը թօփրաղը պին պէշ կիլուղ քիլօ. պէհերի ելիրմի պիր փարայա.

Խոթիմալէ դայրը սալիհ օլան վէ Սարաճխանէ անպարքնա մէվճուտ օլան մէղքիւր խուրտա պաղրը ֆիրուխթ օրանմադ իւզրէ, մէկզրի միւդիտէլե գօնուլմուշ վէ ֆիրմթը մուրագամարէրի իկէ թաթիպլերի էօհտէնմէտ օլուպ, իլուլրն օն աէօրտինեֆի կիւնինէ գառար պէհէր կիւն միւզաիէսի իճրա օլունարագ գարարը վիրիլճէկէկի վէ օն պէշինեֆի կիւնիւ. եւ զատ պէշ զամիր գապուլ օլունճառը մուգարրէր պուլունմուշ օրմպէ. իշթիրատա թաթիպ օլանպարը մագամը Սէրասկերի լեվգիմամթը ուժումիէ տայիրէսինէ կէմէլերի իլան օլունուր.

10 իլուլ 1888 — 2092
Նո. 6 — 2—3

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂՔ

1305 Զիլղաաէ 5/17 ի կայսերական Հրովարտակին համեմատ, եւ ելեւմտից նախարարութեան համաձայնութեամբ, եւ իբր շարունակութիւն 1885 օգոստոս 29/10 թուով հրատարակեալ ծանուցման, Օսմ. Հանրային Պարտուց թղթեալ հասութից վարչութիւնն այս օրէն սկսեալ շրջաբերութեան կը հանէ, յաջորիկ սեպտեմբեր 1/13ին Կ. Պոլսոյ և 13/27 ին գաւառաց մէջ գործածուելու համար, դրոշմեալ ուղիներ որք պատրաստուած են վերոյիշեալ կայսերական հրովարտակին արտաքսութեանց համաձայն, եւ որոց վրայ գրուած է թէ ինչ գործածութեան սահմանեալ են։ Անոնք են.

1. Կառավարական պաշտօնատանց բաւական գրութեանց յատուկ դրոշմաթղթեր (Տէտէսէրէ բեռիէ Մուգոյուշլուքնա մախսուս) որք պիտի գործածուին գրոշելու համար այն ամեն սատացագրերն որք կը հաստատեն տրոց վճարումը (10/40 մինչեւ 100 գրուշի համար և 20/40 100 գրուշէն անդին) և գրոս կուսան բոլոր Հանրային մնաւուկները, մաքսային վարչութիւնք և այլք, վարձակալք և ամեն պաշտօնակալք որոց պաշտօնն է հաւաքել ամեն տեսակ տուրքերն, հարկերն և այլն։

2. Մէկ գրուշնոց Դրոշմաթղթեր հանդերձ յիշատակութեամբ, (Մէ-բուռ Բէղէտէբիէ մախսուս) և որք պիտի փակցուին Մէ-բուռ Բէղէտէբէ անուանեալ անցագրոց վրայ։

3. Երեք գրուշնոց Դրոշմաթղթեր հանդերձ յիշատակութեամբ. (Բաստիրմա վէ սուջուք մախսուս), որք պիտի փակցուին անցագրոց, որագրութեան և ձկնորսութեան արտօնագրոց վրայ։

4. Հաճեմատական Դրոշմաթղթեր 10/40 էն մինչեւ 500 գրուշ (Մեբլուղ վէ Իմթիազլը Թաշիմա Բէղէտէսի մախսուս), որք պիտի գործածուին ամեն անշարժ կալուածոց գնման եւ փոխանցման վերաբերեալ Մաղազինէրուն արտէքին հաճեմատական դրոշման համար, և որոց գործածութիւնը պարտաւորիչ պիտի ըլլայ վերոյիշեալ թուականներէն սկսեալ, եթէ ոչ օրինազանցք պիտի ենթարկուին Դրոշմի օրինաց տրամագրած տուգանաց։

Դրոշմի գինը հարկաւորն վրայ է, որ չպիտի կրնայ գործածել այս հարկէն մինչեւ իսկ թեղուլ պաշտօնագիրն որուն յանձնուած պարտաւորիչ է։

Արձանագրութիւն կրող դրոշմաթուղթերը միմիայն վերոյիշեալ պաշտօնագրոց դրոշման յատկացեալ լինելով, չպիտի կրնան փոխարիլ ուրիշ պաշտօնագրոց վրայ, որք յայնժամ անդրադարձ պիտի ենթարկուին և օրինական տուգանաց պիտի ենթարկուին։

Այս գրութիւնքն վճռաւորութեամբ տեղի պիտի ունենայ ի Պոլիս, Դրոշմի կեդրոնական Գրասենեակն, ի Դալաթիա, Պալաբանէ, և գաւառաց մէջ Օսմ. Հանր. պարտուց գրասենեակները։

1418
30/11 սեպտեմբեր 1888 — 6—15

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԴՈՐԾՆԱԿԱՆ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի պետս երկրորդական վարժարանաց

ԳՐԵՆ

Ք. Ն. ՊՕՔՕՍԱՆՆԱՆ

Սոյն դասագիրքն որ կ'ուսանուի կեդրոնական վարժարանաց մէջ թէ բարձրագոյն նախակրթարանաց համար և թէ երկրորդական վարժարանաց համար մեծ պէտք մը կը լրացնէ իրը միակ դասագիրք տեսական և գործնական թուաբանութեան։ Կեդրոնատեղիներն են Զարդարեան գրատունն ի Սալթեան հասամ և Պեպեռեանեան գրատունը Պալը ալի ճատէսի թիւ 12։

2069 — 3—8

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջադային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօռսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ մոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով զրկուի։

Զը հանուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։

1180

ԵԴԻՇԷ ԶԱՐԴՊ. ԳՈՒՐԵԱՆ

ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄ ՈՒԹ ՄԱՍՈՒՆՔ ԲԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՀԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Վաւերացեալ յԱզգ. Ըսսում. Խորհրդէն. կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով

1819 — ԳԻՆ 60 ՓԱՐԱՁ — 12—20

ՄԻ՛ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԵՂԱԳԼՈՒ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մեքենաներն ի ԶԱԼԱԹԻԱ, Եփեքէք Գալաղրի, 120

Քարաքէօյի ապրիւրին դէմ. Ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ Սինկէրի կարի մեքենային վրեղծերը միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

(Շաբրիեան)

1761

Ուշադրութիւն առ լուսանկարչաց և արտեխարարաց

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՕՐԼԻՑ

Ժ. ԱԼԻԷՐԵԱՆ

Մատակարար Օսմանեան Ծովային Նախարարութեան

(Պահեստ ֆաբրա Ճէլալ Պէյ խանի դուռ, Թիւ 2)

Բնա խնդրանաց արգոյ յանձնարարդ ապա, այս անգամ մի երանոցիս մէջ ճիւղ մը հաստատած եմ լուսանկարաց վերաբերեալ ամեն պիտոյից համար։ Յանձնարարդ խիստ գոհ պիտի մնամ թէ՝ վաճառաց մարդութեան եւ թէ գնոց չափաւորութեան մասին։ վաճառատանս մէջ կը գտնուին Մանքովիչի չոր բլաթները նոյն իսկ Բարիզի հռչակաւոր տան՝ Վիէննայի եւ Բարիզի ցուցանդակներէ ստացեալ եւ արծաթի չքաղաքներով օժտեալ է՝ Ֆոլէրի չոր բլաթներն որ Պոլսոյ մէջ գտնուած բոլոր բլաթները կը գերազանցէ, ինչպէս Պոլսոյ պատուարժան լուսանկարք փորձով հաստատած են։ կը գտնուի օպտէքթիք, շանագր նուռա եւ բառթօն, ալպիումին լաւ տեսակ թուղթեր, բուսաբլենէ եւ ապակիէ եւ քառթօն տիւռիէ քիւվէթներ, մանրիկիսմի լապտեր եւ գունաւոր լապտերներ ու չասէներ եւ ամեն տեսակ ապարատ։

Ֆոլէրի բլաթները փորձել ուզող Պոլսոյ եւ գաւառաց լուսանկարք կրնան օրինակ ստանալ ձրիաբար եւ անձամբ փորձել այն բլաթները։

Մեր երանոցս Ֆոլէրի եւ Մանքովիչի բլաթներուն Պոլսոյ եւ Արեւելեան Թուաբերի համար միմիայն կեդրոնատեղին է։

1663

ՄԷՏՐԷՍԷ ԵՒԵՈ ՄԻՖԹԱՀԸ ԻՄԼԱ

Ազգատոէրեաց Ի. ՍԱՐԱՑՏԱՐԵԱՆ

Սոյն գործոյն բանալին եւս՝ որ ընդհանուպ ի լոյս կ'ընծայուի հայերէն տառերով՝ կը պարունակէ իւր մէջ բառերուն նշանակութիւններն եւ ուղղագրութեանց կարեւորագոյն կանոնները։

Նոր ուսանողն՝ մին միւսին իրր բանալի գործածելով՝ առանց դասատուի կարող կ'ըլլայ ըստ կարի վարժիլ ընթերցանութեան և ուղղագրութեան՝ որք օտարներէն լեզուին գժուարագոյն մասերը կը կազմեն։

Գին 100 փարա։ — 2072 — 6—6

ԱԹԵՆԱԻՈՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՄԱՐԱԿԱՆ

Ս. ՊԱՏԿԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մաքսանաւ և Բանկի դէմ՝ կանանոցագրեալ բանալ

Սատան, Տրտալ գան և Գամիւտ երթալիք յատակիկաց չոր կնոջ է Մէնէրէլի որ սեպտեմբեր 19ին Մարմարիայէն և սեպտեմբեր 26ին Կ. Պոլսէն ելած մեկնի։

Նշանակեալ՝ ուրոյ տեղեալ-ուրիշ

Նաւուղղելի, ուղղ արութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար

ՔԻՆԻՔԻ ԲԷՔԻՆ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Մաքէմ

1906 — Մահմանէ մահլէսի, Թիւ 18

ՄԱՍ

ՕՀԱԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ և Մէնչէսթրեան Գիծ՝ բանալ ընդհանուր

Անուանք	Գներ	Անուանք	Գներ
Քանաքալա	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրսա	4000	Սուրաբայա	40
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	5000
Սէհսուգրիս	3250	Բեյրութ	3000
Թէքոր	3250	Լաֆրէս	800
Գամալաս	3250	Օլիմպա	800
Թարիսթիս	3250	Սէնէկ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԷՖՕԼ և ԸՆԿ.

Ռիֆիզոյ խան

ՀԷՖՕՆ ՄՈՌ և ԸՆԿ

1891 — Հէ. Հէյմս Եդբիդ, Լիվերբուլ

ՌԱԲԱԵԱՆԻ

ՕՀԱԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Մէնչէսթրեանի և Օտեսայի ՀԷ. կանանոցագրեալ բանալ

Անուանք	Գներ	Նաւավարներ
Ալա Ֆոքէա	3,000	Գէրգ.
Լաստրա	2,500	Դանիէլ.
Լիգատիա	2,500	Բրու. Իրշանդ
Լանդանիա	3,500	Ռիչարդ
Թասմանիա	3,500	Դարլ.
Լուսնիա	2,800	Հօթրոմիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վարձակալ կ'ընդունի նաւագրեան երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն գրութիւն և հանգամանութիւն կը տրուի ողորմութեամբ։

Դիմել առ՝ — ԴԱՆԻԷԼ ԲԷՐԻԱ Ի՝ ՆՈՒ
1888 — Գրագիր

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐՈՒ

Ա. Լ'ԷՍՔԻԻԼԱԲ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԵՐԻԶՆԵՐ

ԿԱՄ

ՓԱՑՏԻ ՄԱՆԱԾՈՑԷ ԿԱՊԵՐ

ԿԱՆԳՆԱՑ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

Կառավարութենէն արտօնեալ Ֆրանսայի եւ օտար երկրաց մէջ Ցանմնարարեալ բոլոր բժիշկներէն

Այս կապերն յարմարագոյն գտուած են թէ՛ բժիշկներէն և թէ՛ զայնս գործածող կիներէն։

Այս Նոր կապերուն առաւելութիւնքն հետեւեալներն են.

1. Ծնկան հոյլ կարողութիւն, այնպէս որ մէկ կապ մը կը բաւէ այնտեղ ուր առաջ բազմա՛մբ կապեր անհրաժեշտ էին։ (Փայտի մանածոյն իւր ծանրութեան 12 անգամ կը ծանէ)

2. Փայտանց մանածոյին մատաւոր յատկութիւնն է հանանխութիւնը։

3. Կապը մշտ ԲԷՐԷԼ է և հանապազ ասոյգեալ -- կոյս կը ծայ։

4. Հիւանդ տարիքը կարենալով ազատարէն շրջիանալ, միշտ չոր կը մնան գորտնոյ մասերն։

5. Այս կապերը գիւրաւ կրնան գրուիլ և հանուիլ։ Կը բաւէ Թէնտրի գօտին անցանել կամ մանալով մը կապել երկու ծայրերէն։

6. Այս կապերուն ԶԱՓԱՁԱՆՆ ԱԹԱՆԻՈՒԹԵԱՆ պատճառաւ կարելի է մէկի մը նեղել զայնս գործածուելնէն յետոյ, որ ճերմակեղէնի մաքրութեան և խանդութեան անհրաժեշտ չատ կարեւոր է։

Կ. Պոլսոյ մէջ կերբոնատեղիքն են Դեղարան Տէրա Սուտա, Թամիաս Սբյավոյ, Ֆրանսուա Քանգուբ, Իրիսանեան գեղարան և Պ. Անտոյ ապտաէս, (Թերա), Ս. Պապ որիանէս, Թիֆոս և Աբէսթ որիոս (Ղալաթիա), Տ. և Մ. Մէղվի, Ժ. Աբէլ (Պոլիս)։

Պ. Ն. Հարդմանի և Քիոլնկի գործարանն ի Հոհէնէլդէ՝ մասնաւորապէս կը յանձնարարուի բժշկաց և դեղագործաց՝ իւր վիրաբուժական գործանութիւնքն, քիմիական այլ և այլ պատրաստութեանց համար, ինչպէս և վիրաբուժութեան և դեղագործութեան մէջ գործածեալ զանազան առարկայից պատճառաւ։

Այս բոլոր նիւթերը կը գտնուին վերոյշեալ դեղատանց մէջ։

Թաբրիզոյ համար ընդհանուր գործատարն է Ֆէլէք Դեպէ. Ֆրնտրգլեան խան, Պոլիս։

1922 — 9—26

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅՇՆՍ

Մավսին ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Պ. Վ. Ռիֆիզոյ, Ռիֆիզոյ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէյիտէգիւնի խոզոց Իզզէթ բաչա խան թիւ 6։

686

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԱԿ

Ուր յանձնարարեալ կը բանի Լիլէթ-ալ և Գրէ-ալէն գրքեր։

Անուանք	Գներ	Անուանք	Գներ
Ալեքսանդրա	2500	Ֆրանսական	370
Ալեքսանդրա	2500	Ֆրանսական	370
Ամերիկեան	2500	Ֆրանսական	370
Ամերիկեան	2500	Իտալիական	3500
Լաստրիգա	3700	Իտալիական	3500
Գաստրիական	3000	Լուսիական	3500
Գոնդոլիական	3000	Լեհական	2200
Բոսֆորական	800	Լեհական	2500
Մարմարական	3000	Լեհական	300
Նարու	700	Անգլական	700
Էմերէլդ	3700	Բերական	3800
Հոլանդական	3700	Վալենական	6800
Հոլանդական	3700	Գերմանական	3800

Ֆրերէնան չոգենաւը, նաւապետ Լաւրանսոն ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլն ամեն հասաւ։

Ֆոպրիան չոգենաւը, նաւապետ Հանգի, ամսոյս 26ին ասա վերադառնալով ի մասդ դէպ ի Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի։

Ուղեւորներու համար ամեն գիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ՝

ԷՍՏՈՒԱՐԴ ԼԱՆՏՈՒԹԻՆ

Գրագիր

Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Գալաթիա։

Նաւատեսակք, Պարտնարք Ֆրէյտ, Էյնանա և ընկ. Լիվերբուլ

Գրագիրներ

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լանֆոնդէն. Զմիւրնիա, Գ. Գ. Քարվէր Եղբարք Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ Մալթա, Ա. Քամիլերի. Շիրա, Ս. Վրօդ օրուլ Որդիք և ընկ Զմիւռնիա, Գ. Ուիդոլ և ընկ. 1896

Արտօնատէր — Ս. ՏՈՄԱՍԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

Guerlain de Paris.

15, *Rue de la Paix.*

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵՆՔ ՀԵՏԵՒԵԱԼ. ՀՈՏԱԼԻՏՏ ՆԻՒԹԵՐԸ Eau de Cologne Impériale. Sapoceti, օճառ արգուպարի համար։ Ambrosial cream, օճառուտ ֆրէմ ածելու մորդու համար. Crême de Fraises մորթի կակղացնելու համար։ Poudre de Cypris զամացնելու եւ ճերմկցնելու համար մորթը. Stilboïdeփայլ տալու համար մազերուն և մօրուքին։ au Athénienne et Eau lustrale հոտ խնկելու և մաքրելու համար գլուխը. Alcoolat de Cochlearia ախտաներու համար։ Eau de Chypre արգուպարդի համար։ Թաշկինակի համար հոտաւէտ նիւթեր՝ Héliotrape, Pao Rosa, Shore's caprice, Maréchale Duchesse, Marie Christine. Imperial Russe.

1803 — 16—26

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

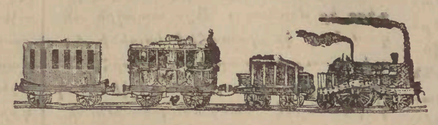

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ—(Սկսեալ 14 Օգոստոս 1888)

ԳԻՆ. Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼՕՎԱ

Կառավարութիւն Կ. Պոլսէն մեկնող	Կիր. Ճամբ. Թ. 2 Ա.Մ.օր.	Կիր. Խառն Թ. 52 Ա.Մ.օր.
	Երեկոյ Ժ. Վ.	Առաւ. Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս ... մեկնումի	8 15	7
Գումաշգաբու		7 14
Եէտի—գուլէ		7 27
Մարդիվիզ		7 50
Ալյոթեկիանոս		8 3
Քիւչիւք—Չէքմէճէ		8 14
Արարթա—գուլէ	9 30	8 53
Հատրնէլեյ	9 32	9 26
Զամանտա		10 7
Գեսպաշճէ	10 49	10 40
Մինէբլի		11 44
Զեբէբպէյ ժամանումի	12 02	12 26
Զորլու մեկնումի	12 04	12 51
Մուրատլը	12 36	1 43
Սեփիլէր—Քէօքէլի		2 33
Լիւլէ—Պուրկազ	2 16	3 3
Պապա—Լյոքի	2 47	3 44
Բալը—քէյ		4 28
Ուզունճա—Քէօքրիւ	3 31	5 9
Գուլէլի—Պուրկազ	4 14	5 58
Ուրլի		6 30
Ադրիանուպոլիս ժամ	5 10	6 55
		7 40
	Առաւ.	Երեկոյ

Կառավարութիւն Պէլօվայն մեկնող	Կիր. Ճամբ. Թ. 101 Ա.Մ.օր.	Կիր. Խառն Թ. 121 Բշդաշբ
	Երեկոյ Ժ. Վ.	Առաւ. Ժ. Վ.
Պէլօվա մեկ.	3 57	
Սարամեյ	4 17	
Թարեար Բազարճիք	4 43	
Փիլիպէ ժամ	5 37	
	մեկ.	
Գաթեմեիցա—Սթանիմաք	5 47	8 50
Բաքաղլը	6 9	9 17
Եէնի Մահալլէ	6 40	9 57
Գիւմիւրք—Հաքէյ	7 3	10 41
Թրքնօվա—Սեմենդի ժամ	7 34	11 51
	8 29	12 35
		Երեկոյ
		Հէրէքլէ
Թրքնօվա—Սեմենդի մեկ.		Երեկոյ
Հարմանլը ժամ.	8 34	1 20
	մեկ.	8 50
Մուսթաֆա-փաշա ժամ.	9 15	2 08
	մեկ.	9 34
Գասաքէզ	10 19	3 32
Ադրիանուպոլիս ...ժամ.		4 13
	11 14	4 50
	Երեկոյ	Երեկոյ

Կառավարութիւն Թ. 322 Բշ. Դշ. Ուր.	Ժ. Վ.
Հաղորդակցութիւն գիւղաւոր գծին կառավարչաց հետ	
Փիլիպէէն ժամ.	12 35
Ագրիանուպոլսէն ժամ.	1 5
Թրքնօվա—Սեմենդի մեկ.	1 35
Գարարուտնար	2 19
Բասոն—Մահալլէսի	3 22
Եէնի—Զարրա	4 29
Սիրիսս—Քէրմանլը	5 25
Եամանլար ...ժամ.	6 15
	Երեկոյ
Ագրիանուպոլիս համար մեկ.	1 20
Փիլիպէի համար մեկ.	1 40
	Երեկոյ

Կառավարութիւն Թ. 321 Գշ. Եշ. Շբ.	Ժ. Վ.
	Առաւ.
Եամանլար ...մեկ.	8 10
Սիրիսս—Քէրմանլը	9 10
Եէնի—Զարրա	10 11
Բասոն—Մահալլէսի	11 17
Գարարուտնար	12 16
Թրքնօվա—Սեմենդի ժամ.	12 50
Հաղորդակցութիւն գիւղաւոր գծին կառավարչաց հետ	

ԹՐՔՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԴԻ—ԵԱՄԱՊՕԼՈՒ

Կառավարութիւն Թ. 222 Գշ. Եշ. Շբ.	Ժ. Վ.
	Առաւ.
Տէսէ—Աղաճ ...մեկ.	11 50
Յէրքէ	12 56
Պիտիքլի	2
Սուֆլի	3 3
Տիմիթօքա	4 15
Գուլէլի—Պուրկազ	4 58
Ուրլի »	5 26
Ա. Պոլիս ...ժամ.	6 20
	Երեկոյ

Կառավարութիւն Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուր.	Ժ. Վ.
	Առաւ.
Ա. Պոլիս ...մեկ.	9 20
Ուրլի »	10 19
Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	10 59
Տիմիթօքա	11 35
Սուֆլի	12 57
Պիտիքլի	1 50
Յէրքէ	2 51
Տէսէ—Աղաճ ...ժամ.	3 50

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Սատրաքեալ վագրկեանները գիւղերուն ժամեր կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան 6էն մինչև առաւօտեան ժ. 5 30 (Ը. Ե)